

GYERGYÓI UJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA.
Kiadó laptulajdonos:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3—5 óráig.

Diktaturát követelünk!

A „Gyergyói Ujság“ folyó hó 24 számában „Kenyeret Gyergyónak“ cím alatt megjelent közleményben, továbbá a Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesületnek folyó hó 2-án tartott igazgatóválasztmányi üléséről szóló referatumban egy kétségbeesett siránót és felkiáltást láttunk: „Kenyeret a népnek!“ Igen, kenyeret a népnek, mert az ország a nép, s mikor az üres gyomorról és a nincstelenségről hallunk, akkor igen, az a jelszó, hogy! „A nép szava az Isten szava!“

Panaszkodik a kitűnő vezetőség mellett működő Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesület, hogy akadnak olyan kereskedők és fogyasztók, akik idegenből importált vaj — és egyéb árukat vásárolnak pár lejjel esetleg olcsóbban, ahelyett, hogy a jelenleg talán egyetlen kereseti forrásként jelentkező helyi érdekű tejszövetkezet termékeit vásárolnák és fogyasztanák.

Be kell vallanom, megdöbbenett ezen közlemények igazán őszinte jót akaró hangja, de be kell vallanom, megdöbbenett az a tudatos vagy talán tudatlan nem törődömség is, sőt fásultság, amelylyel ezt az óriási fontosságú kérdést a burkolt vád alá helyezett kereskedők és fogyasztók is kezelik.

Hát annyira jutottunk, hogy nem tudjuk belátni, hogy ami az én érdekem, az a közérdek is, mert az egyénekből áll elő a közérdek!

Hát azok a vád alá helyezett kereskedők és fogyasztók nem képesek már belátni, hogy akkor, mikor pár leinyi előnyt élveznek, akkor saját maguk alatt vágják el a fát, mert hiszen ha nincs fogyasztó, akkor nincs kereskedelem!

Ha már ennyire jutottunk, akkor nincs más hátra, mint a kérés és figyelmeztetés helyett

jöjjön a kényszer, az oktroj, mely a közérdekben az erőszaktól sem riad vissza.

Egy egészséges diktatura mindig többet használhat a népnek, mint egy pipógya könyörgés.

Mindazok, akik hivatva vannak arra, hogy a nép sorsát jó szándékkal és önzetlenséggel irányítsák, ne sokat gondolkozzanak azon, hogy folytonos kétségbeesésükkel megérjék azt, hogy népünk szájából az utolsó kenyérkereseti forrás is lassankint elpusztuljon, hanem a nép érdekében tiszta lelkiismeretükkel lépjenek a cselekvés színterére és az illetékes hatalmi tényezőkkel karöltve kényszerítsenek rá minden egyént arra, hogy egyéni életével is a közérdekét szolgálja.

Minden ország a saját érdekében önfenntartási ösztönéből kifolyólag úgy védekezik bármilyen politikai és gazdasági támadás ellen, ahogy tud. Ha ezt megteheti egy ország, mi is megtehetjük, kik az országnak egy kis atomja vagyunk. A légynek is az ő élete a legfontosabb és csak azután jön a többi.

Jusson eszébe mindenkinek, hogy a legelső és legfőbb politika: a gyomor politikája!

A régi rómaiak is mikor hatalmuk tetőpontján állottak és a nép rettenetes kiuzsorázása miatt a nép kitörni készülő lázongását le akarták csillapítani, kiadták a jelszót: panem et circensem (kenyeret és cirkuszt.) S ami nem pótolta a kenyeret, kipótolták a cirkusszal, a keresztények forrón kiömlő vérével.

Nekünk nem kell cirkusz, nekünk kenyér kell, s ha ezt mésképen nem érjük el, hadd jöjjön a gazdasági diktatura, csak őszinte szívből, őszinte akarattal jöjjön.

Dr. Csiby Andor.

Tejszövetkezetünk érdekében írt cikkek elé.

— Nem szabad osztályharcot provokálni — Zalan nem oly szomorú a valóság —

A „Gyergyói Ujság“ utolsó három számában a Gazdasági Egyesület megbízásából, vagy anélkül a gyergyói tejszövetkezet érdekében cikksorozatok indultak meg, melyek egytől-egyig azt célozzák, hogy az egyetlen gyergyói, illetve csikvármegyei tejszövetkezet életképes legyen, mert napról-napra csökkenő munkaalkalmak helyett a nép e szövetkezeten keresztül mégis megélhetésének egy szűkebb, de állandó forrásához jut.

Ez az akarat, a szövetkezet életképességének megvédésére irányuló szellemi akarat eleinte nyugodtabb, utóbb igen tág keretek között mozgó támadó formát nyert egyes kereskedők és az intellektuellek ellen, s mai cikkünk már terrorisztikus alapokhoz nyulva óhajt célhoz jutni.

Lapunk az összeség érdekében indulva és a békés kibontakozás, a konszolidáció felé tendáló célokért munkálva, mindig szívesen ad helyet a köz és nagyobb nép osztályok érdekeit védő

szellemi megnyilatkozásoknak, de mert az emberi gyengeségekkel tisztában vagyunk, s tudjuk, hogy a nagy és jó akarások sokszor túl lépik az érintkezés és egymással az udvariasság határain belől mozgó kifejezéseket, azért állott már kezdetől fogva lapunk záró részén az a kitétel, hogy „írásáért mindenki felelős“.

Mondom, lapunk szívesen ad helyet a közérdekű ügyek szellemi megnyilatkozásainak, a tejszövetkezett érdekében mégis oly uszító, oly nyers és erőszakos hangok esendültek meg, hogy azt a szerkesztő szónélkül nem hagyhatja.

Nem pedig azért, mert semmiképp nem akarja és nem óhajtja, hogy egy-két kereskedő és intellektuell kisfogyasztóért a kereskedő-és uri társadalom ellen uszítsák a székelj földművelő és gazdálkodó osztályt akkor, amikor ép a kereskedők és intellektuellek között tulnyomó részben a legmesszebbmenő támogatás indult meg a szövetkezet érdekében és tőlük telhetően azt mindig a legnagyobb energiával támogat-

ták is. Ezt a nyilvánvaló és a Gazdasági Egylet a tejszövetkezet vezetősége által is tudott támogató munkát most nem szabad sérteni oly tág keretekben mozgó cikkekkel, mint ahogy azt eddig tették.

Ha valaki nem tartja érdemesnek akár emberi gyarlóságból, régi haragból, vagy üzleti érdekből a tejszövetkezetet támogatni, tessék azoknak a nevét egyszerűen megemlíteni, de lehetőleg ne általánosítsanak. Vagy akkor legalább a kereskedőtársadalom azon tagjainak nevét írják ki, akik a szövetkezetet hathatósan támogatják.

Az emberek igen érzékenyek az ujság-cikkek iránt és könnyen sértődnek meg olyanért is, mi nem reájuk vonatkozik.

Ebben az esetben plane nagyon kényes és megondolandó az, amit a közvéleménybe elhint az író, mert amit eddig nehezen építettünk, egy ilyen alkalommal le is rombolhatjuk: a gazdálkodó tömegeket a kereskedő és intelligens-osztály ellen uszítva, borzalmas utókövetkezményeknek vetünk melegágyat és ép olyanok válnak e beláthatatlan osztályharc előidézőjévé, akik maguk is az intellektuell-osztályhoz tartozóknak vallják magukat.

És még egyet: A kenyérszerzési lehetőség, legalább helyi viszonylatban, minden osztályra egyenlő sullyal nehezedik. Nén lehetünk egyoldaluak és nem csak a gazdálkodó tömegek érdekeit kell védelmünkbe vegyünk, nem csak azoknak kell szószóóljuk akadjon sokszor pusztá tradicióból, divatból stb. A művelt és a kereskedő-osztály egyrésze, sőt ma már nagy része, borzalmas válsággal küzd, a kereskedők és vállalatok nyakra-főre leépítenek, csődbe mennek, elég példa mutatja, s őket nem védi senki. Hát csak az Isten adta népnek kell kenyérszerzési lehetőségeket teremteni, értük önzetlenül harcolni azért, hogy adott alkalmakkor szónokait, segítőit megkövezzék? Hát nincs elég nyomoruság, tragédia a nadrágban járó középosztály életében? Mondhatni, hogy még több és a baj ezerszerre súlyosabb, de azok védelme nem tradíció, nem a múltból hozott örök-divat, politikai fogás a tömegekkel való érvényesülésre barisozva.

Ne csináljunk hát színházat. Ne játszunk könnyen az olyan szavakkal, amelyek még káotikusabb állapotokhoz vezetnek, hanem egymást megbecsülve, egymás érdekeit szem előtt tartva, a társadalmat össze fogva egyenlítsük ki azokat a nehézségeket, amelyeket talán nem is egyesek, nem is a népi osztályok, hanem sokkal mélyebben fekvő és tőlünk távolabb eső ismeretlen erők okoznak.

Speciel a tejszövetkezet kérdésénél talán egyéb bajok is lehetnek, amit nem vett észre, vagy amin még nem tudott segíteni e vezetőség, de ami az üzletmemet rovására megy. A számításokkal, a kalkulációkkal szemben a reális gyakorlat sokszor ellenkező eredményeket mutat, aminthogy igen sok gyár, vállalat, üzlet, a legjobb munka, odadás és vezetés mellett is csak

! ? MI LESZ JULIUS 2-ÁN ? !

vegetálásra van kárhozatva. Talán a melléktermékek elhelyezése körül (sajt. stb.) van nagy nehézség, talán ott, ahol valóban látják, vagy itt is, ott is összejönnek az apróságok, amelyek a bajt okozzák.

Mindenesetre, csodálatos volna, ha Gyergyó, a hajdan nagy állattenyésztő fensik nem bírná felvirágoztatni egymaga tejszövetkezetét. Mondhatni, egész Erdélyben-itt a legalkalmasabb és legideálisabb alkalom és terep egy tejszövetkezet virágzó lehetőségének, ha az üzleti részét s fogyasztó közönségét jól megszervezik. A múltban specialis sveici sajtmesterek vezetésével igen virágzó sajtkészítő telepek voltak a gyergyószentmiklósi és a baláni havasokban. A sajt különlegességek versenyeztek a legjobb külföldi sajt különlegességeivel.

Ma az erdőirtások még nagyobb legelőket biztosíthatnak egy ilyen vállalkozásnak, ami a jövőre nézve megszívlelendő.

Az elmondottak szemelőlött tartása mellett kérnünk kell a szövetkezet érdekében írókat, hogy további cikkeikben felejtse ki a nyerseget s ha a hibát egyes kereskedők magatartásában látják, akkor azokat megnevezve, ne keverjék bele még azokat is, akik a szövetkezet virágzásáért munkálkodnak.

A Gyergyóvidéki tejszövetkezetnek egyébként élnie kell!

Tib.

A lefénnyképezett emberi magnetizmus.

„Korunk” pompásan szerkesztett havi szemle szerkesztőjének: Dienes Lászlónak régebbi engedélyével élve, az alábbi érdekes kis cikket leközzöljük, mint kuriozumot. A havi szemle minden egyes száma a legérdekesebb és értékesebb írók és tudósok írásait hozza és mondhatni, kultur embernek nélkülözhetetlen.

* * *

Ma, a „sugárzások korában” már nem lepődünk meg azon, hogy az állati szervezet is bocsátt ki különböző sugarakat magából. Hogy a szervezetben elektromosság keletkezik, amely belőle ki is áradhat, az ma már közkeletű megállapítás. Ezért az u. n. állati magnetizmus sem tartozik azon dolgok közé, amelyet nagy hitetlenkedésekkel kellene fogadnunk. Hogy mégis ezekben a nehezen ellenőrizhető megfigyelésekben mily nagy óvatosságra van szükség, azt igazolja egy svájci kutatónak, I. von Ries-nek most megjelent könyve (Ries: Einige okkulte Phänomene und ihre physikalische Deutung. Bern: Velag P. Haupt), amely egy szellemes ellenkísérlettel kimutatja, hogy egy melegvízzel telített gumikeztyűvel és egy ébresztőórával ugyanolyan fényképeket lehet kapni, mint az u. n. magnetikus hatású kézzől. Tehát, hogy egy még oly objektív bizonyíték, mint a fényképlemez sem mindig bizonyíték, mivel a jelenség oka, ill. magyarázata többféle lehet.

Ed. Bertholet, a lausannei egyetem magántanára a múlt évben egy gazdagon illusztrált könyvet adott ki, amelyben bebizonyítani véli az állati magnetizmus létezését (Ed. Bertholet: Une guérisseuse mystique moderne. Etude sur ses facultés métanormales. Les preuves de l'existence du magnetisme animal. Lausanne: H. Held). El Lausanneban egy Eugénie Isaef-Jolivet nevű hölgy, aki néhány évvel ezelőtt rájött arra hogy teste titokzatos magnetikus erőt sugároz ki, melynek következtében kezeinek ráhelyezésével és simogatással gyógyítani képes betegeket. Ennek a hölgynek titokzatos képességét vizsgálta meg Ed. Bertholet s mint leírja, sikerült a hölgy kezeiből kiáradó magnetikus sugárzást le is fényképezni s ezzel az állati

magnetizmus létét minden kétséget kizárólag bebizonyítani.

A magnetikus hölgy kezeiből kiáradó fluidumot Bertholet a következőképpen fényképezte le. A fényképlemez réteges oldalával lefelé, s négy sarkán négy 6 milliméteres üvegdarabbal alátámasztva egy előhívó folyadékkal teli csészébe helyezte, úgy hogy a fényérzékeny réteg éppen beleérjen a folyadékba. A magnetikus nő kezeit, 25—30 percig, teljes sötétségben, a lemez felső száraz lapján tartotta. S a lemez kifixozása és lemosása után a kéz sajátságos sugárképe volt látható a lemezen.

Ries megismételte a kísérletet Eugénie Isaef-Jolivet-vel s ő is szépen látható sugárképet kapott. A tény tehát, hogy a kéz ilyen sugárképet hagy maga után sötétben a lemezen, kétségtelen. Kérdéses marad azonban, hogy nincs-e más magyarázata a jelenségnek, mint az állati magnetizmus létének felvétele? Ries megkísérelte, hogy nem lehetne-e a jelenségnek egyszerűen fizikai-chemiai magyarázatát adni. Ezért elvégezte ugyanazt a kísérletet, ugyanolyan feltételek között, azzal a különbséggel, hogy Eugénie Isaef-Jolivet asszony kezei helyett egy melegvízzel töltött gumikeztyűt fektetett a lemezre. Hogy azonban a testmeleg mellett a szivverés is pótolva legyen, a keztyűre ráállított egy közönséges hangosan ketyegő ébresztőórát. S ime, az így előálló képet alig lehetett megkülönböztetni a magnetikus hölgy kéz-effluviográfiájától.

Ries a következőképpen magyarázza a jelenséget. A lemez brómezüst rétege az előhívóban a meleg helyeken (ahol a kéz vagy a melegvízzel teli keztyű érinti) feloldódik. Ha a meleget kisugárzó test nyugalmi helyzetben van, akkor ez egyformán megy végbe. Ha ellenben a meleg test remeg, ez a remegés áttevődik az előhívó folyadékra s az ily módon előálló áramlások miatt az előhívás nem lesz egyöntetű. Így áll elő a kéz sugárképe, amely tehát nem állati magnetizmust, hanem egész egyszerűen a kéz melegének és a szivverés rázkódtatásának eredménye.

Ries ellen-kísérlete minden esetre igen tanulságos és óvatosságra int. Azonban egyáltalában nem zárja ki, hogy az állati szervezet mégis bocsátt ki magából sajátos sugárzásokat. Sokkal meggyőzőbb volna, ha Ries azt bizonyította volna be, hogy minden ember kezéről lehet kapni éppen olyan sugárképet, mint Eugénie Isaef-Jolivet-éről. Ez a közelebbiekben is lett volna.

k. m.

Együtt a németekkel.

A kisebbségi blokk gondolata, a paktummentes választási magatartás szándéka a legrokonszenvesebb fogadtatásban részesül mindenfelé. A magyar-német választási megegyezés már befejezettnek tekinthető, ami azonban nem jelenti azt, hogy az összefogott kisebbségek kartellje ne köthetne esetleg megegyezést más román pártokkal is.

Hans Otto Roth, mielőtt Bukarestből Nagyszombatba utazott volna, a következő nyilatkozatot tette:

— A német párt megegyezett a magyar párttal a magyar-német választási kartell megteremtésében. Ezt minden eshetőségre számítva megtettük, hogy fel legyünk készülve, akármilyen végleges határozat kerestülvitelére. A kisebbségi blokk tényleges megalakulása a helyzettől függ, de már most szükségesnek tartjuk a nyilvánosság előtt kidomborítani a lehetőségét e blokk megalakulásának. A közeli napok meghozzák a helyzet kialakulását és az a tény, hogy a közös német-magyar választási jelvényt bejelentettük, azt jelenti, hogy a különböző eshetőségek között, mint egyik főlehetőségre

gondolva, szükségesnek láttuk e lépésünk publikálását és a választási irodához való bejelentését. Bár hogyan is határozná a két párt, egy dolog bizonyos, hogy a két párt határozata azonos lesz.

A Magyar Párt Bukarestben időző főtitkára, Willer József dr. a blokkról a következőket mondja:

— A német párt vezetőivel — mondta Willer József dr. — több ízben tárgyalt gróf Bethlen György, a magyar párt elnöke, ezen a tárgyaláson nemcsak a magyarok és németek, de a többi kisebbségi pártok vezetői is résztvettek. A helyzet súlyos felelősségének mérlegelése kapcsán komoly formában tanácskoztunk olyan választási egyezmény létrehozásán, amely leketővé teszi, hogy a kisebbségek ne lépjenek fel provokálóan egyik román párttal szemben sem.

— A nehéz, sorsdöntő helyzet mérlegelésénél egyforma figyelmet követel tőlünk egyrészt a kisebbségi népek hangulata, mely máris igen nagy nyomást gyakorol reánk, másrészt azok az óriási érdekek, melyekre az elhibázott lépés rettentő csapást mérhet.

— A világegyetem sem szabad elhamarkodnunk semmit, hiszen még maguk a román pártok sem mondhatják ki az utolsó szót egymásközi harcaikban. És ez az utolsó szó nagybefolyással lesz a mi végleges elhatározásunkra. Egyetlen egy, ami bizonyos — és ezt ugyanolyan melegséggel jelenthetem ki, mint Hans Otto Roth —, hogy a magyarság a németekkel tökéletes egyetértésben, szorosan egymás mellett indul a választási harcra.

— Semmi kétségem, hogy a többi kisebbségi pártok rokonérzéssel fogadják e kezdeményező lépésünknek a hírét.

Titkos megállapodást kötött Bratianu és Maniu.

Csütörtökön közzétették a Nemzeti-parasztpárt manifestumát, amelyet Maniu és az alelnökök írtak alá s amelynek terjesztését már meg is kezdték. A manifestum egyetlen szóval sem emlékezik meg a többi pártokról, mindössze annyit jelez, hogy felesleges a többi pártokkal való polemizálás. Hiányzik belőle az erdélyiek elkeseredett hangja és hiányzik a Parasztpárt harciasága. A multat nem feszegeti és a programponctok között egyetlen olyan sem szerepel, amely a törvényes jogfolytonosságnak megcsorbitását jelentené. Maniuek számtalan esetben kijelentették a parlament előtt, hogy ezt vagy azt a törvényt meg fogják semmisíteni ha kormányra jutnak, erre vonatkozólag azonban a manifestum sem jelez semmit. Általános keretek között ad programot, követeli a szigorúan törvényes elvek uralmát, a közszabadságok teljeségét, minden polgár jogának tiszteletben tartását, független és pártatlan bíraskodást és a közigazgatás decentralizálását. A kisebbségekről is megemlékeznek egyik szakaszban, biztosítván részükre nemzeti kulturájuk fejlődését és kollektív érdekeiknek akadálytalan érvényesítését.

Miben egyeztek meg Bratianu és Maniu?

A kiáltvány hangja méltóságteljes és nélkülöz minden harcias vonást. Ez új választási módszer a Nemzeti-parasztpártnál. Eddig sokkal hangosabb volt és gyakran vonták magukra a liberális párt részéről a demagóg jelzőt. A benfentesek tudják, hogy ez a tartózkodó haremódor a Bratianu és Maniu között lefolyt tárgyalásoknak az eredménye.

Három napig tartottak a megbeszélések és attól az időponttól kezdve változott meg a Nemzeti-parasztpárt haremódora. A beavatottak azt is tudják, hogy a tanácskozásokon milyen

JANCSÓ ÉS MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Telefon: 41.

Tótér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Felhívjuk az építkezők figyelmét arra, hogy raktáron állandóan tartunk:

cementet, stukaturnádat, kátránylemezt és egyéb építkezési cikkeket.

... megállapodások történtek a pártvezérek között.

Bratiani mindenekelött elfogadtatta Maniu Gyulával a január 4-iki határozatot, amely anynyi kavargást idézett elő a belpolitika terén. Aztán elismerte Maniu az alkotmánytörvényt és kötelezte magát arra, hogy a jogfolytonosságot biztosítja. Az alkotmánytörvény alapján elkészített részlet törvények érvényességét szintén elismerte és ezután tette Bratianu azt a szenzációs nyilatkozatát, hogy most már komoly kormányképes pártnak ismeri el Maniu pártját.

Petress Kálmán temetése.

Napokig tartó szomorú utazás után szombat este érkezett meg Petress Kálmán holtteste Kolozsvárra s ott felravatalozták a temető halottas kápolnájában és ezreknek összedobbanó szíve várta ezt a lehangoló viszontlátást.

A temetés megrázó aktusa délután 3 órakor kezdődött. A rékennő nap izzó kohójában sorakostak a ravatal köré ez emberek ezrei, akik utolsó tiszteletüket, végső üdvözlésüket hozták el a halottnak. Rengetek ember jelent meg a temetésen. A Marianum fiatal leánynövendékein kívül az erdélyi magyar társadalom minden ge-

nerációja képviselve volt. Ott láttuk könnyes szemekkel és egymásbakulesolt kemény tenyerekkal az egyszerű munkást, a magyar közép osztályt, a középosztállyal a történelmi idők kényszere folytán vagyoniilag is nivellálódott erdélyi arisztokráciát, egyházi méltóságokat, politikusokat és kereskedőket, iparosokat és a küzdő lateinereket. Ahogy végignéztünk a gyászoló sokaságon, keresztmetszetben láttuk bennük Erdély magyar társadalmát. A gyászolók sorában ott ült a ravatal előtt Majláth Gusztáv püspök finom és nemes alakja, mellette a reformátusok fiatal püspöke, Makkay Sándor dr.

A gyászszertartást Hiresler József dr. prelátus végezte nagy papi segédlettel. Rajka László dr. mondott tanártársai nevében emlékbeszédet, amelyben igyekezett a szavak építő anyagával monumentumot emelni Petress elévülhetetlen érdemeinek. Majd a virágos koporsó elé lépett a Marianumnak egyik bájos leánynövendéke, Skóda Erna, akinek keresetlen, egyszerű szavai mögül kicsengett a fájdalom őszinte érsése. Gombos Béné, a zsidó szülők nevében bucsuztatta el a halottat. Vékás Lajos, P. János Béla és végül Paál Árpád parentálták el a magyar társadalom nevében a földi utakról távozó Petress Kálmánt.

Képviselő- és szenátorválasztók figyelmébe.

Az Országos Magyar Párt központi intézőbizottsága Kolozsvárt f. hó 16-án tartotta gyűlését, melyen a képviselő- és szenátorjelölésekkel, valamint a választásokkal kapcsolatos intézkedésekkel foglalkozott. Csikmegyére vonatkozólag a megejtett jelölések a következők: Képviselők: Dr. László Dezső, Dr. Willer József és Dr. Meskó Miklós a hunyadmegyei magyarpárt ügyvezető elnöke, ki a „Brassói Lapokban” és a „Magyar Kisebbség” című folyóiratban közreadott cikkeiből is országszerte ismert kiválósága a Magyar Pártnak. A képviselőválasztás július 7-re van kitűzve. Szenátorjelöltek: Dr. Gyárfás Elemér és a községi tanácsok által választandó szenátorjelölt: Görög Joachim kanonok. Szenátorválasztásnál csak azok birnak szavazati joggal, akik 40 életévüket betöltötték és a szenátorválasztó név-

jegyzékbe felvannak véve. Az Országos Magyar Párt a választásokra egyezményt kötött a romániai németek pártjával, egymást kölcsönösen fogják támogatni és közös jelölőlistát nyújtanak be. A szavazó cédulákon a közös jel X. A szavazás módjára vonatkozó utmutatásokat a Magyar Párt bizalmi férfiai fogják a választásokon megadni. Az ország egész területén a Magyar Pártra leadandó összes szavazatok összszámolatlak és a szavazatok összszámától függ, hogy hány magyar képviselő és szenátor jut be a parlamentbe. Ez azt jelenti, hogyha Csikmegyében minél több szavazat adatik le, úgy ez hozzászámítatik más megyékben lévő kevesebb magyar szavazat emeléséhez.

A Magyar Párt csikmegyei szervezetének elnöke.

H I R E K.

— Lindberg ünnepélyes fogadtatása Amerikában. Lindberg washingtoni fogadtatása a lehető legnagyobb pompával ment végbe. A „Memphis” tiz amerikai torpedóromboló és negyven repülőgép kíséretében futott be a washingtoni kikötőbe. A kikötő hidján maga Coolidge elnök fogadta Lindberget, a tömeg szünni nem akaró lelkesedése mellett. Lindberg az elnök autóján egyenesen a Washington-szoborhoz hajtatott, ahol Coolidge elnök mellére tűzte a repülési aranyéremrendet. A Washington-szobortól a Fehér Házig Lindberg gyalog tette meg az utat. Az utvonalon, amely 2 1/2 kilométer hosszú, a washingtoni helyőrség ka-

tonai és a tengerészeti állomás tengerészei sorakoztak föl. A csapatok az elnöknek kijáró tisztelgással fogadták Lindberget, aki anyjával karján, több magasrangú tiszt kíséretében haladt el az arcvonal előtt. A tulajdonképpeni fogadtatás a Washington-szobornál játszódott le. A fogadóbizottság elnöke több sűrűn teleirt papírlappal kezében kezdte meg beszédét. A hosszú szónoklat helyett azonban végül is csak ennyit mondott: — Isten hozta Lindberg kapitány, áldja meg Önt az Ég! Coolidge elnök, aki felesége kíséretében vett részt a fogadtatáson, nagyobb beszédet mondott, amelyben Lindberget tárcanélküli követnek nevezte ki. Lindberg legyőzte a levegőt és az Egyesült Államok legelső polgárának nevezte.

— A folyamatban levő globális adókivetésnél uzussá vált pld. Kolozsváron, hogy adóalapul a most kivetett ingatlan stb. jövedelmeket veszik, noha a törvény 60 §-sa kifejezetten megmondja, hogy a globális adó alapjául csakis az előző év jövedelme szolgálhat. Felhívjuk az érdekelteket, hogy az adók tárgyalása alkalmával e körülményt kísérik figyelemmel és a törvény 60 §-ának figyelmen kívül hagyása mellett kivetett adókat felebbezzék meg a törvényes időn belül. A felebbezési határidő 20 nap.

— Az erdélyi mezőgazdaság állapota. A tavaszi vetések mindenütt befejezést nyertek, a kézi munkaerő a tengeri, répa és burgonya kapálásával, valamint a korai takarmánynövények kaszálásával, s fogatos munkaerő ugarolással és fuvarozással foglalkozott. Az őszi buza-vetések általánosságban gyengefejlődésűek, minek oka elsősorban a májusi hideg időjárás emiatt a terméskilátások csak gyenge és közepes minőségűek, a juniusi meleg állapotukon valamit javított. Tavaszi buza, árpa és zab fejlődésükben szintén vissza voltak maradvák, most azonban jól rendbejöhettek. A tengeri a fagy következtében szenvedett, sok helyen újra vetették, most mindenütt jó fejlődésben van a meleg időjárás hatása alatt. Burgonya szintén fagykárt mutatott, amit azonban már kihevert és közepes mértékben fejlődik. Kerti vetemények a hideg idő folytán erősen visszamaradtak és elgyomosodtak, emellett a korai bab és hüvelyesek a fagy következtében elpusztultak. A dohány kihalántázása megtörtént, közepesen fejlődik. Kukor- és takarmányrépa a hideg következtében hiányosan keltek, első kapálásuk részbe be van fejezve. Mesterséges takarmányok, a rét és legelő a hideg folytán erősen visszamaradtak, az utóbbi meleg napok némileg megjavították. A szőlő a fagy következtében néhol teljes, másutt kisebb mérvű kárt mutat. A gyömlös a fagy folytán csak gyenge termést ígér, dió teljesen lefagyott, alma, szilva, körte is csak nagyon ritkán van.

— Halálozás. Ávéd István gyergyóalfalui földbirtokos és kereskedő f. hó 1-én 64 éves korában váratlanul elhunyt. Nyugodjék békében.

— Tűz Gyergyószentmiklóson. F. hó 13-án éjjel 11 óra felé Márton György helyi lakos csüre és istállója ismeretlen okokból kigyuladt és porrá égett. A tűzoltóság a tűz továbbterjedését megakadályozta.

— A képviselő és szenátorválasztók figyelmét felhívjuk arra, hogy szavazataik le nem adása büntetést von maga után. Tudtunkkal a fényképes igazolványok nem kellenek,

— Az adót emelik, a fizetéseket redukálják. Érdekesebbnél érdekesebb dolgokat hallunk napról-napra. Az adót az idén felemelték, ellenben a megígért fizetésemelés helyett a kisebb tisztviselők fizetését leszállították. Pld.: az adóhiyalnál, aki 2670 lei fizetést kapott, annak most a fizetését 2120 leire szállították.

— Tűzeset Gyergyószentmiklóson. Folyó hó 9-én este 9 óra tájban Balázs Ferenc főtéri cipész üzletében a raktáron lévő bőrök ismeretlen okból meggyultak, de a gyors segítség a tüzet hamar lokalizálta. A kár így is 190.000 leire rug, amely valószínű részben biztosítás utján megtérül.

Vasárnap f. hó 19-én d. u. 5 órakor Dr. St. Bogdán ur valláserköles tárgyú előadást tart a Lauryty szálló nagytermében, amely után a politikai következik.

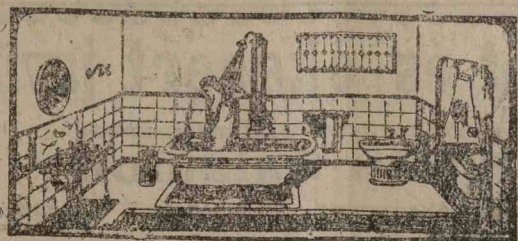
— Eckener körül akarja repülni 12 nap alatt az egész földgömböt zepplinjével. A levegő meghódításáért folyó háboruban egyre diadalmasab-

Novák Béla

épület, diszműbádogos és szerelő
Gyergyószentmiklós

26-15

Ferdinánd király-ut 27.

**Fürdőkádak, ta- Konyhaberende-
Karéktűzhelyek Készítési cikkek**

n a g y r a k t á r a.

Készíték mindenféle épületcsatornázásokat és földéseket, templomok, tornyok bádogos munkáit, fürdőszobák fölszerelését, berendezését.

ban érzik az emberi energia és civilizáció sikere. A nagy küzdelem új és diadalmas eseménye fog megtörténni holnap délelőtt, amikor Amsterdamból el fog startolni az első utasrepülőgép, amely Hollandiából Holland - Indiába és vissza repül öt héten belül. Az új repülőjárat közbeszó álomásai többek között a következők: Budapest — Stambul — Kalkutta — Bangkok.

— **Mézősüreti kilátások.** Az Erdélyrészi Méhész Egyesület jelentése szerint az idej mézősüreti kilátások a fagyósszentek kártétele miatt nagyon gyengék. A virágok nagy része lefagyott. Az akácvirágzást a hidegek miatt nem tudták a méhek kihasználni és a nektártartalma is nagyon kevés volt a virágoknak. Egyes vidékekről, így például Csikból más vármegyébe kellett vándorolni a kaptárakkal. A méz árak Kolozsváron nagyban 75.— lei, kiesinyben 80—100 lei. A viasz ára 160.— lei, a mülép árt 250.— lei kilogrammonként.

— **A Medardus napja** aggodalommal töltötte el a gazdákat, félős volt, hogy egy hosszantartó esős hideg idő beköszöntője lesz és legalább is 40 napig fog esni az eső amint ezt a néphit tartja. Medardus napján június 8-án azonban a tiszta égboltról ragyogóan sütött a nap, így a veszedelem is emult.

* Az elismert legjobb földgázzal égetett gyesresi cserép állandóan raktáron van. Bajtalan Géza kereskedőnél **Str. Regele Ferdinand 143.** 4—4

Minden cikkért írója felel.

SPORT

Rovatvezető: M—a.

Rovás:

A sport az országok, nemzetek, városok kulturájának egyik lényeges főmérője. Országok, városok ma már nemzeti kultuszként üzik a sport minden ágát.

Jelen sorok írójának alkalmá volt az alább beregisztrált labdarugó mérkőzés kapcsán betekinteni, egy városunkkal, — kulturnívó tekintetében — össze sem hasonlítható fatelep sporttelepébe. Csak a legnagyobb hódolat, elismerés hangján lehet annak a kis fatelepnek sportéletéről megemlékezni. A fatelep vezetőségének, — helyes gondolkodás diktálta — nemes áldozatkésztsége mellett néhány, igazán agilis és lelkes ifju oly sport életet teremtett ott, hogy meggyénk bármelyik városa szégyenkezve mehet csodájára. Nagyszerű sporttelep, fedett ülőhelyekkel (labdarugó és atlétikai pályával) tennis pályák, csolnakok állanak a sportolni óhajtok rendelkezésére.

Ezzel szemben mi városiak, szégyenkezve kell bevalljuk, hogy ugyszólván, sajnos, semmi sem áll rendelkezésünkre, mert amink van, az a kevés is csak a kiváltságosoknak jut osztályrészül; de az igazi sportnak, a tömegek nevelésének semmi lehetősége, semmi akarása. Tudtommal városunk tanácsának kebelében alakított annak idején egy u. n. Sportbizottság, mely hivatva lett volna a város, utóbbi időben, hanyatlásnak indult sportéletébe új elixirt önteni, új életre hozni, fellendíteni. Eddig azonban e működésnek vajmi kevés eredményét látjuk. Pedig, igen tisztelt Sportbizottság! Szép és nemes feladat bízott Önökre s Önök, minden kényszerítés nélkül, jószántukból vállalták e feladatot! Nem gondolják, hogy az utódok, ha majd végre tényleg tudatára ébrednek az egyetemes tömegsport nélkülözhetetlen szükségességének, Önöket fogják felelőssé tenni az elmulasztottakért? Mert tagadhatatlan, hogy csakis kizárólag az egyetemes tömegsporttal lehet az erősen romlásnak indult ifjuság lelket és testét megmenteni a nagy jövő számamára! Balzsamként hatott a Gyergyói Sportegylet, lapunk mult számában érintett akciója az atletika meghonosítását illetően, de bármily nagy is fenti egyesület agilitása és áldozatkésztsége, a munka meddő marad és nem fogja a tömegsport céljait szolgálhatni a városi tanács, illetve annak Sportbizottsága hathatós morális és anyagi

támogatása nélkül. Tehát újból igen tisztelt Sportbizottság! A lecke fel van adva, annak megoldásához csak egy kis jó akarat, egy kis sport szeretet kell. Mert az „Ép ész, edzett testben él!” sport jellige nem csak üres humbug és hangzatos frázis, hanem megdönthetetlen igazság

Eredmények.

Galócás. G. S. E.—M. M. T. E. (Marosvásárhely) 1:1 (1:0) Biró Mátyus Gy.—Mintegy 1000 azaz egyezer néző (Vajjon nálunk mennyien voltak egy bajnoki mérkőzésen) előtt folyt le a minden tekintetben fair mérkőzés, melyben a honi pálya és honi közönség előnyeit élvező G. S. E. volt a többet számadó fél s csak csatársora lötszonyának köszönheti, hogy nem mint győztes hagyta el a pályát.

Cluj. III. Ker. V. A. C. (Budapest)—Hagibor: június 13-án 5:0 (3:0) III. Ker. V. A. C.—Universitatea 5:3 (1:1) június 14-én.

Arad: Vasas (Budapest)—Arad komb, 4:2 (1:1) június 13-án 3:0 (3:0) június 14-én.

Temesvár: Kinizsi—Sbarai (Szombathely) VI. 13. 2:1 (0:1) VI. 14. 3:3

Nagyvárad; N. A. C.—Törekvés 2:1 (0:1)

Marosvásárhely: VI. 13. M. S. E.—K. A. C. 3:1 (2:0) VI. 14. Maros—K. A. C. 3:0 (2:0)

Brasov: Brassovia—A. A. C. 2:0 (3:0)

Bucurest: Slovan (Bécs)—Fulgerul 2:0 (1:0) A Slovan játéka nagy csalódást keltett.

Magyar Válogatott—Francia Válogatott (Budapest) 13:1 (6:0) Amatőr Válogatott—Cseh M. L. Sz. válogatott 5:0 (2:0)

1—2

ELADÓ

egy teljesen jó karban levő ujonnan átjavított, villanyvilágításra szerelt német (Siemens-Schuckert) gyártmányu **hatuléses személy autó** és egy szintén jó karban levő **Ford személy autó** megfelelő híztsítek mellett részletfizetésre is Lázár Péter és fia cégnél Gheorgheni.

Az új bélyegtörvény a kereskedőket leltár és pénztárnapló vezetésére kötelezi. Ezen könyvek most készülnek el a **Kahan-nyomdában** és néhány napon belül **kaphatók** lesznek.

Egészséges rajok

országos kaptárral, vagy kaptár nélkül kaphatók

Imets méhészetében, Gheorgheni.

2—1

Valódi farkas kutyakölykök **eladók!**

Értekezni Fürdő-ucca 8 szám alatt.

Órárt és ékszert javít

szakszerűen és jutányos árban

Stein Salamon

órárt és ékszert, a postával szemben

Meghívó!

A „Gheorgheni Sport Egylet” elnöksége tisztelettel értesíti tagjait, hogy az 1926—1927 évi rendes

közügyülését

1927 évi június hó 26-án d. e. 11 órakor tartja a jégpálya pavillon helyiségében, Gheorgheni, 1927 június 12.

Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Mult évi jkv. felolvasása.
3. Titkári jelentés az egyesület mult évi működéséről.
4. Pénztáros jelentése.
5. Gazda beszámolója.
6. Tisztujtás.
7. Indítványok.

Építési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása:

Portland cement, fedő cserép.

Állandó nagy raktár. Lugosi és szentimrei hornvölt és gép hód farku cserepek.

Építési Anyagraktár

Iroda: Gyergyói Banknál.

Zekintse meg Káhan nyomdában a legújabb felvételi gyilkostói képeslapokat.

Tündérújjak

60 Leiért kapható Kahan-nyomdában.

Új divatlapok

érkeztek

Káhan papir üzletébe

GHEORGHENI

HIRDESSEN

A

„GYERGYÓI UJSÁGBAN”